

Видавництво ОО. Чина Найсв. Ізбавителя,
Йорктон, Саск.
ч. 20

BIPA

1940

Печатня "Голосу Спасителя"

Йорктон, Саск.

Ціна 5ц.

**За дозволом властей
Чина Найсвятішого Ізбавителя**

Орд. 17/40.

Позволяється печатати.

**† ВАСИЛІЙ,
Епп.**

Вінніпег, 23/1, 1940.

BIPA

Горе Вам Ситим!

Є люди духовно ситі. Вони мають враження, що їх знання є величезне, і вони так в нього влюбилися, що не бажають нічого більше. Це смерть поступу; смерть душі. Є люди такі, що всі їх думки і змагання кружляють тільки довкола їх власної особи, що лишаються духовими карликами тому, бо ніколи не вийдуть поза себе.

Ми гордимось тим, що в сучасній техніці людський ум опанував частину природних сил. На ділі одначе, ніколи не була людська душа так дуже невільницею зовнішнього і світа й його поверховності, як нині.

Душі ніжні й глибокі вже пробуджуються і пізнають, як убогі ми духово саме в наших часах. Відчувають порожнечу новітнього життя. В них росте туга за чимсь кращим, вищим. Є то душі, котрі шукають. До них відносяться слова:

“Благословенні голодні і спрагнені...”

Сократ каже до Алькібіяда: “Як би я пізнав, що ти цілком відданий розкошам, то вже давно був би я відослав тебе від себе.

Але я хочу показати тобі, що в тобі є ще щось іншого вищого.”

“Основою всякого поступу є пошана,” каже великий німецький писатель Гете. Пошана, це свідомість, що є щось вищого від нашого “я”.

Чому і многі щирі душі втратили віру своєї молодості?

1. Бог і “бог.”

Толстой каже до дозріваючого чоловіка: “Якщо прийде тобі думка, що все, що ти думав про Бога, не є правдиве, і що Бога нема, не дивуйся. Так воно трапляється всім. Одначе не думай, що твоє недовірство походить відти, що Бога нема дійсно.

Якщо ти віриш в Бога, в котрого ти вірив попереду, це тому, що в твоїй вірі було щось неправдивого і треба, щоб ти змагав до того, щоб порозуміти то, що ти називаєш Богом.

Коли дикун перестає вірити в свого деревляного бога, то не значить, що Бога нема, тільки що Він не є з дерева.”

Чи твоя віра повалена тим, що ти пережив?—В нас дещо мусить повалитись, заки ми дійдемо до чистої віри. Мусить повалитись все, що зовнішне, все, що неправдиве. Мусить відпасти лушпина, щоб дістатись до

ядра.

Нема сумніву про це, що многі люди тратять віру тому, що їх поняття про Бога в дитинячих літах було неправильне. І як пробуджуючийся розум спізнав неправильність тих понять, то разом з ними відкинув і віру в Бога. І тому, що в серцю відчував порожність, шукав, щоб чимсь заступити Бога. Тому радо прийняв клич:

“Наука замість віри!”

“Віра є для людей темних. Сучасний чоловік заступив віру наукою. Чоловік образований віри не потребує.” — Чи таке довіря до науки є оправдане? На це запитання відповідає Б. В. Ферстер приміром: “Ще ніколи наука про духові хороби не зробила таких поступів, як в наших часах, — але ніколи не було так багато людей умово хорих, як в наших часах. Коли зникає віра у Всемогучого Бога, то зачинає віра у всемогучість умових слабостей. За кожду зруйновану церкву треба будувати заклад для божевільних.”

Як мізерне є, помимо нашого всего поступу в науках, наше знання.... Це признають і найбільші уми.

Віра і наука

Науковий редактор парижського часо-

пису “Фігаро”, Роберт де Флер, предложив членам французької академії наук це питання: “Чи є, по вашій думці, суперечність між природничими науками і релігійним переконанням?”

Відповіди університетських професорів, і були між ними деякі вчені світової слави, є дуже цікаві: НІ ОДИН З НИХ НЕ ЗНАЙШОВ СУПЕРЕЧНОСТИ МІЖ НАУКОЮ І РЕЛІГІЄЮ.

Ли Шателіє, професор хемії, каже: “Суперечність між релігією і наукою знаходяться в сучасній літературі тільки люди, що не є справжніми вченими, але, що найбільше, півінтелігенти, бо деяким з них зовсім бракує образовання в природничих науках.”

“Суперечність між наукою і вірою існує тільки в головах тих, що такої суперечності бажають,” каже вчений ростинознавець Леконте. А математик і астроном Андоає пише: “Я не в силі зрозуміти, яким чином наука могла б іти проти віри; противно, я переконаний, що дух науки спомагає духа віри.”

Юрій Клод: “Наука є далеко скоріше школою покори, як школою гордости.” Дуже повчаючим є це, що відповів Карло Маро: “Щоб відповісти на ваш запит, я загли-

бився в своє власне нутро, бадав себе самого в минулому і теперішньому і предкладаю просто те, що я знайшов. Колись, у молодості, думав я, що віра противиться науці. Як юнак, повний жажди знання, кинувся я зарання, з подивом, майже з божевільним одушевленням, в обняття науки. За немного літ я добув досить широкого знання. Опянений своїми успіхами я твердо вірив, що тільки наука є в силі розвязати всі загадки людського життя, і що ніщо, ні причина життя, ні ціль усього буття не в силі її вихватитись; може бути, що я був тоді матеріаліст і жив у переконанні, що Божество і бессмертність душі, це поняття добре для “убогих розумом,” з котрими всі справді свободні уми мусять розвязатись. Напевно я знав дуже багато річей, але знав їх недобре; було то знання неперетравлене, знання без глибшого роздумування. Пізніше відчув я бажання проникнути глибше до причин річей. Аж тоді лиш, коли я шукав за Невідомим, поволі я пізнавав, що річи є таки складніші, чим я уявляв собі, коли я мав двадцять пять літ. Я студіював вселенну і зі всіх сторін стрічав я поняття безконечне.... Чи чоловік числить або шукає, чи приглядається, чи важить, чи в пізнанню чи у сні, хотяб і боронився проти

того, всюди насторливо насувається йому, якщо тільки щиро шукає, те надземське Ство, Бог Безконечний, Всемогучий і наді все Мудрий. Так прийшов я з невіри у віру в Бога. Колись я думав, що наука з вірою не дадуться злучити, але чим більше зростало мое знання і переконання, що тільки той, що є покірний, є справду вчений, тим більше зникало мое думання про суперечність науки і віри і нині живе в мені про те тільки голий спомин.”

Роберт Андрій Міллікен,

котрого деякі вважають за найбільшого сучасного фізика, пише у журналі Колієра: “Наукового підкладу до перечення віри нема. Якщо хто не в силі злучити одне і друге, то причина є тільки в ньому самому. — Наші наукові добутки є певно велики в порівнанню зі знанням, яке посідало людство 100 літ тому. Але в порівненні з тим, чого ми ще не знаємо, воно є мізерне до нічевости. — Люди, що мало знають про науку, і люди, що мало знають про релігію, можуть сперечатися, і слухачі можуть гадати, що то перечиться наука з вірою, але в дійсності зійшлися тільки два роди неуків.”

Один з чільних німецьких фільософів, Павлсен, пояснив завдання і відношення ві-

ри і науки через от-це порівнання: Коли я бачу кусень попечатаного паперу, мені насувається два питання:

1. як ті печатані значки повстали?
2. який їх змисл?

На перше питання відповімо описом печатання і машини; на другу викладом про це, що ті значки означають. Так само мається справа і з пізнанням природи. Наука подає, з чого світ складається, а віра дає мені пізнати змисл природи.”

Світло світлові не може противитись. “Всяка правда веде до Бога.” (В. Гамболдт).

Побожні вчені.

Серед віруючих мужів науки на всіх ділянках людського знання находяться найславніші імена. На примір: Олександер Вольта (1754—1827), звісний природознавець і винахідник кількох електричних пристадів, щоденно ходив до церкви і родичі бували показували його дітям зо словами: “Це є славний доктор Вольта!” До свого приятеля Чічери пише цей славний учений так: “Святу, католицьку релігію я все вважаю за одиноко правдиву і непомильну і не перестаю дякувати Богу, що дав мені таку віру, в якій я бажаю жити, вмирати і осягнути життя вічне.”

Світової слави геольог Йоаким Барранд був дуже побожний католик. Про нього писали, що кождої неділі і свята правильно ходив о 11. годині на Службу Божу.

“ЗНАЮ, КОМУ Я ПОВІРИВ.” (2. Тим. 1., 12).

II. ЩО ЦЕ є НЕДОВІРСТВО?

Неодин віру покинув тому, бо була йому тягарем і йому здавалось, що вона вяже його немов ланцухами. Глибше розпізнав німецький фільософ Ніче, що чоловік тратить з вірою. Він описує це в уривку: “Божевільний чоловік.” Божевільний приходить на ринок з ліхтарнею і хоче людям пояснити що на ділі вони втратили. Та люди його не розуміють. Він кличе: “Де є Бог? Я вам скажу! Ми вбили Його — ви і я. Ми все Його убійниками! Але як ми це зробили? Як могли ми випити море? Хто дав нам губку, щоб витерти небозвід? Що зробили ми, коли ми відвязали землю від сонця? Куда вона тепер прямує? Куда прямуємо ми? Геть від усіх сонць? Чи не падаємо неустанно? Чи не блукаємо в безконечній порожнечі?” — Сучасний чоловік, що відорвався від Бога, думає, що позбувся тирана, а не

бачить, що втратив непорушне забороло своєї свободи і впинився в тисячних інших неволях. “Хто Бога не має паном, має багато панів,” каже жидівська пословиця.

Огненна домовина.

У прекрасній своїй поезії “Божественна Комедія,” представляє Данте безбожника Фаріната в огненній трумні. Це надзвичайно мудро поясняє Ферстер: “Недовірки часом посідають огнений запал, а всеж таки вони лежать у домовині; їх праця не приносить добра.”

Останнє слово.

Німецький місячник “Der Freydenker” (вільнодумець), у п'ятому числі трицятого свого річника опубликував допись, котру написала визначна вільнодумна, безбожна Стєфа Вондра; уложила її кілька годин перед своєю смертю.”

“Сонце заходить і з ним заходить і моє життя. Ніхто мене не чує. Тепер, коли рана рве груди, я є сама. Смерть хапає моє серце. Щось мене болить, тягне до землі. Я бажалаб ще жити! Я бачу перед собою своє коротке, молоде життя, любов, до котрої я ніколи не призналася, ідеали, про котрі мріяла моя душа, це все болить, безмірно бо-

лить. Рана палить і я бачу, що це даремно боротись проти смерти. Такий вже хід природи. Скоро буде по всім, а саме тепер я рада б жити! Мені здавалось, що смерть можна віддалити, але все те був лише обман. Хотяй я потіхи не зазнала в молодості, все ж одне я мала на очах: свободу.

Заки буду знищена, ще раз сердечне: хай живе—свобода! Воюйте далі за свободу, не впадайте, як і я не впадала. Як рада б жити, але неможливо. Як рада б я бачити, що і в нашій країні повіває прапор свободи!"

ІІІ. ЩО ЦЕ є ВІРА?

Завданням всеї фільософії є: при помочі ума визволити чоловіка, щоб він переміг і опанував світ.

Це пізнав уже Сократ і намагався жити після своїх засад. Він знов, що хоче з духа жити, той буде опущений і висміянний. Плято говорить про нього: "Сократ визволився від усякого бігання і неспокою та поспіху людського і цілковито належить до свого власного божественного життя, але юрба показує на нього пальцем і кличе: "Божевільний, глядіть, божевільний! Бо юрба не знає, що Сократ є повен Бога." Сократ знає,

що напевно буде засуджений на смерть.

Коли Сократ вже був у вязниці, його ученик Крітон приходить і з радістю повідомляє, що все є приладжено до втечі. Та Сократ втікати не хоче. Крітон переражений не в силі зрозуміти, чому його учитель відпихає його ласкаву поміч і нараз в його душі засіяло знання, що є щось більше і важніше, від людського життя. Це немов вступ до слів Христа: “Царство Боже не є з цього світа.”

У своїму творі “Горгіас” Сократ обстас за цею думкою: “Краще є безправство терпіти, як безправство чинити!” Софісти закидають йому, що така засада не лицює мужеві відважному, бо той, що її держиться, не може боронити ні себе, ні своїх проти юроби і шкоди, мусить датись вибити по лиці і все втратити. Сократ відповідає на це: “Якраз ваша наука, це трусливість, бо як чоловік, щоб рятувати себе, стає невільником кожного злого приміру, це не є жадна відвага. Це не є правдива самопоміч. Сильніша поміч є: неосквернити себе провиною, остатись вірним Богу і змагати до того, щоб ми на другому світі могли гідно видержати суд....”

Тим Сократ догадався досконалости, ко-

тра не далеко відстала від досконалости проповіди на горі.

Ще Сольон навчав, що справедливість вимагає, щоб ми творили добре приятелям а зле ворогам.

Сократ вже пізнав, що мститься, це рабство і противиться справжній независимості.

Вершок свободи осягнув аж Христос тільки, коли навчав: “любіть ворогів ваших, добре творіть тим, що вас ненавидять, і моліться за тих, що вас переслідують і обчернюють, щоб ви були синами Отця вашого, що є на небі.” (Мат. 5, 44).

Віра це світло і сила.

“Всякий дар добрий і всякий дар досконалий є згори, сходить від Отця світла, у котрого нема зміни.” (Як. 1., 17). “Правда висвободить вас,” — “Це є побіда, що перемагає світ, віра наша.” (Ів., 5., 4.) “Вірою побороли царства, вчинили справедливість, осягали річи приобіцяні, загорождали пащі львам, гасили силу огня, втікали від вістря меча, ставали сильними з немічних, бували хоробрими на війні, розбивали полки чужинців. Жінки діставали своїх померших з воскресення. А інші, не приймаючи освобождення, були мучені, щоби доступити ліп-

шого воскресення. (До Євр. 11., 33-35).

Як віра перемінює людське серце, описує св. Кипріян зі свого власного досвіду: “Коли я сидів ще у темряві і блудив по морю цього життя без пристановища, сюди туди, не знаючи цілі свого життя, позбавлений правди і світла, після тодішнього свого морального станууважав я дуже тяжким і твердим те, що обіцювало мені милосердя Боже для спасення, щоб я знова народився, покинути те, що було і переміниться. — Опанований многими блудами я віддавався своїм проступкам і бував з ними неначе зі своїми домашніми і кревними. Коли однак водою відродження (хрещенням) були зміті плями моого попереднього життя і до очищеної серця влялось світло з гори.... на раз те, що було мені сумнівним, стало мені певним, що було мені закритим, стало явним, що темне, стало ясним, і я одержав силу, щоб узятись до того, що попереду я вважав за неможливе.” (До Доната, гл. 3-4).

Віра, це життя.

“....так полюбив Бог світ, що Сина свого Єдинородного дав, щоби КОЖДИЙ ВІРУЮЧИЙ В НЬОГО, НЕ ПОГИБ, А МАВ ЖИТЯ ВІЧНЕ.” (Ів. 3., 16.) “Хто вірить в Сина, має життя вічне; а хто не вірить в

Сина, не побачить життя.” (Ів. 3., 36).

Віра, це джерело життя. “Справедливий з віри живе.”

Навернена.

Кілька літ тому вона вернула до Церкви. По довгих літах блукання і шукання. По довгих літах нужди і терпінь. Вона була письменницею звісного імени. Її знали най-ліпші видавці. Давала багато викладів по цілій Німеччині. Її поважано, як добру і ніжну жінщину, що все заохочувала і помогала. Ніхто її не силував, але доля тепер її переслідує. Видавництва її бойкотують. Її часопис зник. Замість іншим помогати так, як колись, вона сама мусіла просити о поміч своїх приятелів. Жінщина, що колись не знала біди, терпіла голод.

Та це не здержало її від того, щоб іти своєю дорогою. Тепер вона перебуває на передмістю, у найменшій кімнаті великого будинку. Добуває хліб ручною працею. Я стрінувся з нею цими днями. З її очей сіяло небесне світло. “Я і не думаю про свої недостатки. Навіть не знаю, що мені чого будь не достає. Про тих, з котрими я колись була в зносинах, я вже цілком забула. Тільки деякі з них, справді велики душі, приходять до мене на передмістя. Пересічні див-

ляться на мене з погордою. Я не жалую за ними. Я знайшла щось великого і глибокого. Я чую такі мельодії і ритми, що радо віддаю за них тих, з котрими я була колись в близьких зносинах.”

Це її дорога. Вона тепер багата в убогости, міцна у тілесній слабості. Часом приходить до неї чоловік, що своїх дітей не дав охрестити. Сам Церкву відкинув. Тепер чує, як його жінка розказує йому, як багата вона, як щаслива. Слухає і мовчить. При її словах душа його відсвіжується. Так! Є ще на світі добра, що заповнюють душу. Є ще світло, що перетворює серце в жар. (За Соненшайном).

IV. ЯК ЗНАЙТИ ДОРОГУ ДО ВІРИ?

Це болюче питання для многих душ, що шукають. Віра, це є Божа ласка. Тому ми не в силі вимусити її від Бога. Однак чоловік може усунути перешкоди і приготувати своє серце до ділання ласки.

I. Перша брама до віри, це покора.

“Покора, це правда,” каже св. Тереса і в тім самім дусі проголошує Сократ при кінці свогої глибокого бадання: “Я знаю, що не знаю нічого. Чим глибше проникає чо-

ловік до науки, тим ясніше пізнає, як маленьке є знання людське і як обмежене його поле. Половичне образування провадить до гордості. А гордому Бог противиться, але покірному дає свою ласку. Покора витворює той голод за справедливістю, о якім Ісус каже, що він буде заспокоєний.

2. Покора дає чоловікові можність, щоб отворити другу браму до віри, і це є Молитва.

“Якже ж я можу молитися, коли в ніщо не вірю?”

Отець Андлу розказує таке: “Кілька літ тому сидів я одним вчасним ранком у сповіdal'niči старої університетської церкви у Відні. Нагло приступає до мене одна мадярська пані високого роду, ціла схвильована і просить: “Отче, ходіть чим скоріше до моого мужа, він має йти до тяжкої операції. Може він не схоче вас прийняти, але я б рада мати свідомість, що я зробила все, що можливе, для спасення його душі. Таж він жив так безбожно і в роспusti.” Я сейчас увійшов до карети, що стояла перед церквою і поїхав до дому хорого. Панізвістила мужа про мій прихід і я ввійшов в кімнату.

“Ви також є один з тих, що винні всім нещаствам на світі.”

“Та поволі, поволі пане бароне! Таж усіх нещасть на світі я не міг завинити; скажіть мені ласково, яке нещастя я спричинив вам особисто?”

“Ви прийшли, щоб мене навернути. Дайте собі спокій і відійдіть!”

“Ні, дорогий бароне, я не маю наміру вас навернути; я тільки тому прийшов, щоб вам до того дати нагоду. Навернутись мусите ви самі.”

“Я не маю жадних гріхів. І то.... і то.... і то.... це не є гріхи. Нарешті, нині по полуудні о 5-ій годині все скінчиться.”

“Або і ні,” вимовив я холодно, “може бути, що нині по полуудні о 5-ій годині, коли для вас на цім світі всему буде кінець, то ви на тамтім світі будете страдати у вічному оgnі.”

“Ого! Тільки не зачинайте мені з пеклом.... Його й так нема.”

“Так ви говорите, милий бароне, але я і разом зі мною 300 міліонів католиків, не згадуючи про інших християн, думаємо противно. А вжеж не будете твердити, що всі вони тумани, а тільки ви мудрі.”

“Я того не кажу.”

“Якщо не кажете, то припускаєте, що МОЖЕ маємо рацію.”

“Може, так, може маєте.”

“І якщо це може бути, то нині вечером о пятій годині це і для вас може бути. В такім случаї ви не можете мені брати за зло, якщо я вам раджу, щоб ви проти тої можливості упевнились. Люди упевнюють себе проти можности земського пожару. При тім вони думають: може в мене пожар не вибухне, — але помимо того беруть асекурацію проти вогню.”

“Може. Але я тепер не хочу поправитись. Для мене і так усе пропало. Я не вірю в Бога, не вірю в вічного Судію.”

“А тих 300 міліонів католиків?”

“Прошу мене лишити в спокою.”

Потім сказав мені ще кілька “компліментів,” котрими дав пізнати, що рад би мене бачити за дверми. В такім стані неможливо було приготувати його до св. сповіди. Я подумав собі: “коби мені вдалось привести його до молитви!” І тому я зачав знова: “Мільй бароне, ще одно. Чи ви не помолилисьби принаймні Богу?”

“Дайте мені спокій з Богом! Я в Бога не вірю!”

“Послухайте: Іде подорожний лісом в ночі і думає собі: Тут я сам, я переконаний, що так воно є, що поблизьку нема жадного людського ества. Подорожний у темряві

зблудить, пошпортається і впаде в глибоку воду. Як тільки йому вдасться трохи виплисти з води, він зі всіх сил кричить о поміч. Чи будете сміятись з нього і закидати йому, що не поступає розумно?"

"Ні."

"Правда? Хтось все таки може його крик почути. Якщо цей чоловік не поступає нерозумно, хотя він переконаний, що нікого нема поблизьку, щоб його чути, то і ви не поступали б нерозумно, якщо ви кликали б до Бога о поміч принаймні услівно. Така услівна молитва зовсім не понижает чести і гідності чоловіка, котрий хитається і сумнівається." Нараз барон зі здивованням подивився на мене і сказав щиро: "Отче, ви говорите цілком розумно."

"Але тепер хочу вам сказати ще щось. За приняття, якого я, шляхтич, не сподівався від вас, шляхтича, ви мусите мені дати сатисфакцію."

"Простіть, я про це справді не думав. Прошу сідати, тут є папіроси." Ми оба закурили і все йшло тепер гладкіше. Я сказав: "Від сатисфакції я не уступаю."

"А яку вам дати сатисфакцію?"

"Тим, що як підете на операцію, то скажете кілька разів: Господи Боже! Якщо Ти

є, як учить Католицька Церква, поможи і мені!— Чи є це нижче вашої чести?”

“Ні.”

“Дивіться: Я так глибоке маю поняття про Божу доброту, що тверджу: Якщо чоловік тільки на один крок піде на зустріч Богу, то Бог йому піде на зустріч сім кроків. І я маю надію, що операція вдасться, якщо так будете молитися.”

“Тоді були б ви добрым пророком.”

“Я не є ні пророком, ні сином пророка. Маю тільки велике довір'я в доброту і милосердя Боже. Тож ми згодились на задосить-учинення?”

“Так. Я прирікаю зробити те, що ви бажаєте.”

“Поважно, пане бароне?”

“Цілком поважно.” І ми розпращались.

Операція вдалась і за кілька тижнів я знову бувало бачив барона на його звичайному місці при вікні одної знаної кавяні. Зі скіряною обвязкою на голові читав він газету і покурював цигаро. Коли мене заглянув, поздоровляв мене знаком руки. Минув рік. Одного дня поспішно прийшов до мене до кімнати один старший пан, бувший спільник і учасник баронових вибриків. “Скоро, Отче, мене посилає барон Н.... В

нього вибухла та сама слабість другий раз. Цим разом він сам просить, щоб ви до нього навідались. Карета чекає на долині.”

Я пішов до церкви по Найсвятіші Тайни і св. Єлей і ми поїхали. Прийшовши до помешкання, я стрінув барона зовсім інакшим: “Отче. Я хочу вмерти як добрий християнин. Прошу, поможіть мені!” З дитинною набожністю він висповідався і прийняв Найсвятіші Тайни. Був це його останній вечір.

Старий приятель барона відпровадив мене домів. По дорозі він поклепав мене по рамені і сказав по приятельськи: “Отче, ви це все добре зробили. Я надіюсь, на вашу поміч, коли буде зі мною зло.”

“Дорогий пане, цю поміч ви можете дістати зараз. Не кождий має таке щастя, як ваш приятель.”

“Ні, ні, Отче, тепер ще ні.”

Пізніше одначе було за пізно. Старець помер за кілька місяців нагло. Бог є милосердний, але є і справедливий.

Переконання, це ще не віра.

Отець А. Шійен у знаній своїй книжці “Мій новий сотрудник” описує, як пан Ормсбі через свої студії дійшов, що правда, до пізнання, що католицька Церква є правдива, але не дійшов тим самим ще до віри. Ось,

розмова між паном Ормсбі і о. парохом, так як вона подана в тій книжці: "Моє серце пізнає правду вашої науки, мій розум однаке остається безвірним, як попереду. Коби це мож змінити!"

"А як би і ваш розум був переконаний, що потім? Чи думаєте, що воно справді вистарчило б, щоб вас привести до Церкви?" — Він дивився на мене зчудований.

"Очевидно. Все проче поза тим, це тільки формальності, які легко виповнити; вони не можуть бути важними перешкодами. Головна річ, це бути переконаним о правдивості вашої науки і ваших догматів. Все інше, це лише побічне."

"Ви помиляєтесь, дорогий пане," відповів я. "Мати переконання, це ще не те саме, що вірити. В Англії, на примір, живуть тисячі, що ясно пізнають правду католицької науки, а все ж від Церкви вони так само далеко,— якщо ще не далі як ті, що покланяються огнєві, або ученики Конфуція. Чесноти віри не осягните читанням; це є чистий дар предоброго Бога, щоб так сказати, шестий змисл."

Ормсбі задуманий гладив свої вуси. Він мене не розумів. Йому видалось очевидним, що по пізнанню зараз мусить послідувати

визнання, бо ж, по його думці, одне було природним наслідком другого. “Все у вашій церкві притягає мене до себе,” сказав він по короткій перерві. “Уклад вашої науки творить певну цілість, одна правда віри природно виростає з дугої і я не можу висказати своєого подиву у тому напрямі. ‘А коли погляну на протестантизм, то всюди бачу тільки суперечність і своєвільні думки; церква протестантська є побудована без фундаменту і одноцільного пляну. І ще одне впадає мені в очі. Дух, що опановує і одушевляє вашу Церкву, це дух любові, любові надприродної, я сказав би надлюдської, непонятної. Мені часто приходить думка, що ми, протестанти, дивимось на той вищий, надприродний світ широким кінцем оберненого далековиду, так що він видається нам безконечно далеким та малим і незначним; тимчасом ви і ваші вірні, дивитесь малим кінцем далековиду і бачите все так близько! Наш Бог.... той Бог, про котрого я вчився дитиною,— є Бог гори Синай; наш Христос, це Христос історичний, що ходив по землі жидівській і проповідав. Чуда, котрі Він ділав і які Йому приписують Євангелія, поминаємо мовчанкою, де тільки це можливо. Але ваш Бог, це батько, що ви є Йо-

го дітьми; ваш Христос, це живий Спаситель, що перебуває серед вас і з котрим стрічаєтесь з близька, і до Його Матері ви говорите з дитиною сердечністю: Мамо.”

Він перервав і курив так сильно, що пізнати було, що він схвильований. Я думав про невдячність, з якою ми, католики, уважаємо за щось само собою зрозумілого, що Добрій Бог вже малими дітьми прийняв нас через святе хрещення до своєї Церкви і так дав нам певне опертя, без якого чоловік на тім світі подібний до тростини, що гнеться, куди вітер віє.

“Отче,” сказав Ормсбі знова по хвилі, “я не зовсім вас зрозумів. Ви казали щось про шостий змисл. Думаю, що тут не йде о поняття змислові, але о душу, о її буття, о її потреби.”

“Я скажу вам, що я під тим думав. Чи були ви коли в приюті для сліпих або в лічниці для тих, що хорі на очі?”

“Так, вже нераз.”

“Як так, то певно ви запримітили хорих, що їх очі, судячи з їх вигляду, є зовсім здорові. Навіть по докладнім badанню немож запримітити нічого хоробливого або в очі впадаючого; барва ока, зіниця, все є в порядку; а помимо того біляяга, що стоїть перед

вами, є сліпий, безнадійно сліпий. Що тут зле?”

“Думаю, що очний нерв є мертвий,” сказав Ормсбі.

“Так, цілком правильно. Попровадьте в темний канал цеї зіниці найсильніше сонячне світло, або і світло електричної лукової лампи чи вона що побачить?”

“Ні.”

“Так само є і з оком душі, мілій пане. Жадне людське світло, жадне фільософічне, догматичне, полемічне або яке б це не було інше світло не є в силі, щоб просвітити вашу душу, якщо їй бракує очного нерву. Ви сліпі і останете сліпі до смерти.” Те, що я сказав, не додавало саме охоти, а помимо того здавалось, що Ормсбі спокійно відіхнув.

“В такому випадкові, отче, духовна сліпота є чимось, за що чоловік не відповідає, нещастям, за яке немож нікого винувати?”

“Нещастям, так. Чи, або на скільки одиниця в тім завинила про це нам, очевидно, неможливо судити.”

“До уздоровлення,” закинув він, “треба б справжнього чуда.”

“Так; без чуда Божого милосердя уздоровлення є цілком неможливе. Це є також причина, що мій сотрудник останніми часами

ми обстрілює небесну фортецю найтяжчими гарматами: іменно: молитвами невинних дітей. Якщо бажаєте ласки, котрої вам потрібно і то скоро і певніше, ось вам спосіб: пошукайте найбіднішу і горем найбільш прибиту душу в моїй громаді. Вам не трудно буде одержати список майже повний, таких страдальних душ— і просіть її, щоб за вас вставлялась до Бога. Ви не будете довго ждати тоді на те чудо і ви самі себе з подивом запитаєте: Як це тільки можливо, що я був такий сліпий?!"

"Сердечне спасибі, отче. Ви показали мені справу в новому світлі. Я застановлюсь над вашою радою. Чи послухаю її, я не в силі приречи зараз з певністю. Покищо, сердечне спасибі! Шкода, що я свої відвідини до вас раз по раз так довго відкладав.."

Ормсбі зробив те, що парох йому радив і просив хору, щоби за нього молилася, жертвувала за нього свої терпіння і внедовзі одержав ласку правдивої віри та став щасливим католиком."

3. Чисте життя.

Є правди, котрі мож піznати численням і пошукуваннями, а є правди, глибину котрих пізнаємо аж тоді, якщо після них живемо. "Жий після небесних рад і небо тобі от-

вориться!"

"Сей же є суд, що світло прийшло в світ, та люди полюбили тьму більш, як світло, бо діла їх були злі. Бо кождий хто робить зло, ненавидить світла і не йде до світла, щоб не осуджено його діл. Хто ж творить правду, іде до світла, щоб виявились його діла, бо вони зділані в Бозі." (Ів. 3. 19-21),

Одного разу до блаженного о. Петра Фабра, Ісусовця, прийшов молодий мужчина і серед розмови висказав блудні погляди про чесноту чистоти і дівицтво. Своєю ласкавістю і добротливістю діпняв святий муж того, що юнак отворив йому своє серце і признався, що вже довший час живе у стані гріха з одною певною особою. Петро зажадав, щоб найперш змінив молодець своє життя і що аж тоді буде міг говорити з ним про його згадані погляди. Юнак це зробив і от, засади Церкви, що перед тим видавались йому неясними і нерозумними, стали йому перед очима у зовсім інакшому світлі. Пізнав, що вони не є незносимими оковами, але засобами до піднесення людської душі.

4. Справжнє образовання.

Августин Мессер, університетський професор, відпав за молоду від віри. У своїй життєписі щиро признається, що він у тому

часі не знав ні одної правди віри ясно.

По правді неуцтво є найбільшим ворогом віри.

Хто однаке хоче здобути правдиве образовання в вірі, не вміє остатись на поверхні, а мусить зійти в глибину. У замішанні щоденних занять і турбот ми неходимо до того достаточного спокою ні часу. Тому всі учителі внутрішнього життя провадили своїх учеників **до самоти**, щоб на самоті розважали про вічні правди.

Уже многий знайшов свого Бога і відповідь на найболючіші питання життя у тишині духовних вправ у кімнаті в окремий спосіб призначеного до того дому. В Голяндії і в інших краях проповідається духовні вправи саме тим душам, що шукають, що непевні! в духовних вправах без жадного внішнього напору можуть розважати про релігійні правди.

V. КІЛЬКА СЛІВ ДО ВІРУЮЧИХ КАТОЛІКІВ

1. Ми не можемо заперечити, що 99 процент всіх закидів проти Католицької Церкви, це закиди проти **життя** католиків. “По овочах їх пізнаєте їх,” закидують нам неу-

станно. Правда, цей закид не є на місці. Бо вартість якоїнебудь науки не можемо посуджувати після тих, що не провадять після тої науки свого життя. Всеж таки цей закид вказує на те, яку відповідальність поносимо ми, католики, у цій справі. Як дуже важним є ПРИМІР! Питаймо щиро себе самих: “Чи живемо ми після віри і з віри?”

Св. Отець Пій Х. зі слезами в очах сказав одного разу: “Якщо і одна, одніська душа пропаде ізза нашої трусливості і браку любови, яка це відповідальність, про которую ми і ніколи не думали!”

Коли хто закидує що проти віри, ми знаємо, як відповісти. Воно не трудно доказати, що він милиться. Але противники не даються тим переконати. Чому?! Бо тільки та проповідь робить враження, за котрою стоїть життя того, що проповідає. — Ми уважаємо за правду все, що Бог обявив і що подає до вірування через Католицьку Церкву. Але чи не є віра щось багато більше? Чи не значить вона, що душа повинна бути перевінчана Духом Святым; чи не є вона Божим життям в нас?

Якщо поважно бажаємо, щоб невірство зникло, щоб цілий світ відновився в Христі, щоб усі люди знайшли свого Спасителя, —

відкиньмо всякі недомагання і порожність віри, відновмо своє серце в Христі, позвольмо, щоб віра впливала на ціле наше життя!

2. Не погорджуймо іновірцями і безбожниками!— Чи є це наша заслуга, якщо ми зродились і виховались у Католицькій вірі? Якщо ми були б вирости в такому самому оточенні, що й вони, якщо ми були дістали таке саме виховання, що й вони, хто знає, чи ми не були б багато гіршими від них! “Паскою Божою є я тим, чим я є.” Тому не судім і не будемо суджені. “Маймо ненависть до безбожності, а любім безбожника,” каже св. Августин. Вони не є нашими ворогами, лиш бідними невільниками ворога, невільниками злого духа.

“Але вони борються проти нас! Чи ми може маємо мовчати на це і позваляти на все?” — Зробім ріжницю: Чи не є ми часом огірчені і схвилювані головно тим, що нас особисто ображено, а тепер ми даємо своїому гнівові гарну назву: “Ревність о віру?” На напади проти віри ми неповинні мовчати, але чи не даємось часом пірвати до особистих, зневажливих викидів? Чи часто не виставляємо ворога на сміх? Чи не підозріваємо його о лихі наміри? — Бути християнином, це значить: бути другим Христом, по-

ступати, як Христос поступав, говорити, як Христос говорив. Коли слуга вдарив Ісуса в лицо, Господь спокійно відповів: “Якщо я зле говорив, покажи це; а якщо добре, то чому мене беш?” (Ів. 18, 23). А на хресті молився: “Отче, відпусти їм, бо вони не знають, що вони роблять.” Молись так і ти і скоро зобачиш, що така молитва є далеко учинніша, як розпалене дебатування.

3. Молися і приноси за них жертви.

Памятай: Ти є відповідальний за душі своїх братів. Бог створив себе, щоб ти спас не лише свою душу, але й душі своїх братів. Тому молись! Молись і приноси **жертви!** Тільки жертви додають молитві сили.

4. Поширяй добру пресу!

Знова і знова можна чути від тих, що навернулись, як тяжко було їм об'язнакомитись з правдами католицької віри, тому, бо зі сторони католиків ніхто не давав їм поучення.

Святий Павло робить римським християнам, і то не лише священикам, але і світським, викид: “Як же можуть призивати того, в котрого не увірили (невірні)? А як можуть увірити, котрого не чули? А як можуть почути без проповідаючого?” (Рим. 10., 14, 15).

Тож маємо **обовязок** всі, як священики, так і світські люди, щоб поширювати релігійне знання не лиш серед католиків, але і серед тих, що перебувають ще в темряві. Найлекше сповнимо цей обовязок, якщо будемо поширювати добру, релігійну пресу.

СВЯТИЙ ПАВЛО.

Це був муж огненного успосіблення. З палючою ненавистю переслідував він нову релігію, котру заложив Ісус Назаретський. Тому однаке, що його запал був щирий і походив з чистого серця, Бог дав йому ласку віри. Нараз, неначе блискавкою, просвітило його Боже світло і в тому свіtlі спізнав він, що блудить. Він не опирався ласці Божій: “Господи, що хочеш, щоб я вчинив?”, питав він, і Бог не поучує його далі сам, а посилає його до представителя Церкви, до священика. Павло слухає. І ціла його ревність звертається до правої цілі: “Горе мені, якщо я не голосив би Євангелія!” Переходить цілий знаний тоді світ, не дается налякати ні морем, ні пустинею, ні горами, ні переслідуванням, щоб лише здобути душі для віри в Ісуса Христа. І коли лежить у Римі скований в вязниці і очікує смерті для Христа, він пише до Тимотея свій заповіт: “Доброю

борбою я боровся
віру я заховав!"

Ця свідомість помагає йому перемогти і
окови і смерть. Тої свідомості бажаю і тобі,
любий читачу.

МОЛИТВА ЗА ВОРОГІВ СВЯТОЇ ВІРИ.

Отче, прости їм— бо не знають, що тво-
рять!

Боже Отче, що єси любовю, прости воро-
гам святої віри,— таж вони не знають, що
вони творять.

Воплочений Сину Божий, Твоїми влас-
ними словами ми молимо Тебе: прости про-
тивникам святої Твоєї Церкви— справді во-
ни не знають, що вони творять.

Душе Святий, Голубе міра, прости тим,
що зневажають Тебе невірством і байдужні-
стю до обявлених правд. Прости їм— вони
очевидно не знають, що вони творять.

Я боронююсь проти тої думки, щоб вони
може з гіршої побудки, як несвідомости, ог-
раблювали себе і других зі щастя правдивої
віри. Мабуть думають вони— як блудний
син—що, якщо на крилах пристрастій усу-
нуться невірою з обіймів Божих, то дійдуть
до освіти, поступу і добра для себе і для сво-

го народу.

Боже, що еси любовю, змилосердись над нашими братьми, зведеними через того самого зависного лъгуна, що звів Адама.

Господи Ісусе, Божествений Учителю, правдо вічна, зійди на трон їх думок і натхни їх жертвенною любовю до правди!

Світло і сило сердець наших, Духу Святого, дай тим, що мають сумніви у вірі, правдиву мудрість, щоб в серцях їх знова запанувала Твоя любов і ласка!

Якщо засліпляє їх гордість або інакша пристрасть,—молю Тебе, зволь не лиш упорити їх як Савла, але одночасно дай їм силу духа, щоб стрясли вони узи людської боязни і призналися до Церкви Святої Твоєї без усяких людських зглядів. Як післав Ти Савла до Ананії, так попровадь їх до Твоїх слуг! І устами сповідника доповідж їм усе, прости їм всі їх гріхи і пригорни їх і ввесь народ наш український і все людство до свого Серця, що палає любовю!— Зділай, щоб ми служили Тобі, Триєдиний Господи, в покірній відвазі і з любовю аж до смерти! Боже, що еси любовю, царюй над нами всіма любовю в цій вітчині земській і небесній!
Амінь.

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБОК

Стор. 4, рядок 16 з гори, надруковано: Якщо ти віриш....

Мас бути: Якщо ти не віриш....

Стор. 33, рядок 12 з гори, надруковано: ....себе....

Мас бути: .... тебе ....

ЧИТАЙТЕ КАТОЛИЦЬКУ ПРЕСУ!

“ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ”

Гелігійний Католицький Місячник, видаєть
ОО. Чина Найсв. Ізбавителя в Йорктоні.

Річна передплата \$1.00; за границею \$1.25
THE REDEEMER'S VOICE, Yorkton, Sask.

“БУДУЧНІСТЬ НАЦІЇ”

Орган Брацтва Українців Католиків Канади.

Двотижневник. Річна передплата \$1.00.
THE FUTURE OF THE NATION, Yorkton, Sask.

THE WORD,

Місячник видаєть в англійській мові ОО.

Редемптористи з церкви св. Герарда.

Річна передплата 50ц.

THE WORD, 125 Third Ave., Yorkton, Sask.

Ці три повище згадані часописі друкуються
в печатні “Голосу Спасителя” в Йорктоні.

“УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ”

Український Католицький Тижневник.

Річна передплата \$2.00

Ukrainian News, 10012—109th Ave., Edmonton, Alta.

“СВІТЛО”

Релігійний двотижневник, видаєть оо. Васи-
ліяне. Річна передплата \$1.00

THE LIGHT, Basilian Fathers, Mundare, Alta.

— ЯКОЇ ШКОЛИ МИ ХОЧЕМО —

Видавництво оо Ч. Н. Ізб.

“Школа, це поле битви, на котрому порішиться, чи суспільність буде християнська, чи ні. Питання школи, це питання життя й смерти,” сказав одного разу Папа Лев XIII. до одного американського єпископа. Тому всіми силами й законними способами треба працювати в тому напрямі, щоб школа дала не смерть, але життя дитині, народові, цілому людству. Ось ціль цієї книжечки. Вона відповідає: 1) На що є школа? 2) Якою є ниніна школа? 3) Чого ми домагаємося? 4) Чому ми того домагаємося? 5) Що нам закидується? 6) Як дійдемо до ціли? Книжечка незвичайно хосенна й цікава. Повинні її перечитати усі— родичі, учителі й учительки. Сторін 32. Замовляйте: Ціна 5ц.

КРИВАВИЙ БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ПОТВІР

Видавництво оо Ч. Н. Ізб.

У ній коротко, ясно, історичними фактами представлено: 1) що то є комунізм; 2) жорстокі наслідки комунізму для всього людства; 3) що робити, щоб усунути цей кривавий потвір із лица землі. Книжечка незвичайно цікава та важна. Написана для всіх, що хочуть пізнати хто є найбільшим ворогом чоловіка. Сторін 48. Ціна 10ц. Замовляйте:
THE REDEEMER'S VOICE, YORKTON, SASK.

Видавництво ОО. Чина Найсв. Ізбавителя,
Йорктона, Саск.

Мати Божа Неустанної Помочі (вечерпане)	.05
Гостинець до Українських поселенців в Канаді	.05
Розумний молодець	.05
Вязанка (Молебен до І. Христа, Молебен до М. Божої, Паракліс)	.10
Свята Тереса від Дитятка Ісус (Вечерпане)	.05
Про Церковні Обряди	.10
Про Церковні Заповіди	.10
Про Христову Церкву (вечерпане)	.05
Устав Апостольства Молитви	.05
Статут Брачтва Найсв. Тайн	.05
Робітниківі не треба релігії?	.05
Якої Школи Ми Хочемо?	.05
У Хуртовинах Юнацьких Літ	.05
Про Супружество	.05
Не Даєся!	.05
Но що Сповідатися?	.05
Як Сповідатися	.05
Кривавий Більшовицький Потвір	.10

НАРОДНИЙ КАТЕХИЗМ

Католицької Релігії, ст. 116.
Ціна 10ц.